

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben bázisos holdva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A költségvetés.

Többszöri halogatás után, melynek okául a félhivatalosok az államnyomdát állították oda, tényleg pedig a delegációkban, illetve a közös költségekben keresendő az, végre benyújtotta Lukács pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést.

Első tekintetre elég jól fest, 49 ezer korona felesleggel záródik. De amiket Lukács beszédében elmondott, bizony nem valami rózsás színben tünteti fel pénzügyi helyzetünket.

Spórolni, takarékoskodni kell mindenkinek, az államnak elsősorban s miután a végtelenségig nem lehet fokozni az állami bevételeket, határt kell szabni a kiadások folytonos emelkedésének is, — még az állami tisztviselők folytonos fizetésemelésének is. Ezt egész szigorúsággal be is jelenti a pénzügyminiszter. De egyúttal megvigasztalja őket azzal, hogy az élelmiszereket olcsóbbá fogja tenni s megszünteti a drágaságot.

Engedjen meg nekünk a kegyelmes ur, elhisszük, hogy ő fog törekedni erre, de azt már nem hisszük, hogy ez sikerüljön.

A mindennapi tapasztalat azt mu-

tatja, hogy aminek az árát egyszer fel-emelték, nem szállítjuk azt le soha.

Meglehet, hogy a kormány a merkantil és szocialista körök nyomásának engedve, megnyitja a sorompót a szerbiai jószágok előtt. De mi lesz ennek a következménye? Talán olcsóbb lesz a hus? Dehogy. Az, hogy Szerbiából is behurcolják az állatbetegségeket, ahogy Romániából már behurcolták Erdélybe s most már el van zárva emiatt egész Erdély és még vagy 25 vármegye.

Vajjon lehet-e leszállítani a munkabéreket? Próbálja meg csak! Mit szólnak majd hozzá az elvtársak, akiknek pedig — bár nem irigyeljük tőlük — jóval több a jövedelmük, mint akár melyik tanítónak vagy akár hány tisztviselőnek. De amíg a munkabéreket leszállítani nem lehet, erről pedig szó sem lehet, nem is akarja senki, addig ne álmodjanak a drágaság megszüntetéséről.

A kormánynak ez az ígérete bizony sovány vigasztalás lesz a tisztviselőknek. Azt belátják ők is, hogy a fizetésemelés nem mehet a végtelenségig, — de felesleges ilyen megvalósíthatatlan ígérekkel hiábavaló reményeket kelteni bennük.

Tessék takarékoskodni az egész vonalon, de mindenütt, még a bécsi köve-

teléssel is, akkor jut majd elég az államszükségletekre.

Egyébiránt a költségvetés főbb vonásaiban a következő:

Az 1911. állami költségvetés alakja tekintetben is eltér az 1909. évitől, mert az egyes tételek sorrendjét megváltoztatták. Lényegesen eltér azonban az összegekre nézve.

A mérlege a költségvetésnek a következő:

Rendes kiadások	1.492 millió
Rendkívüli »	412 »
Beruházások	1387 »
Összes kiadás:	1.66125 millió
Rendes bevétel	1537.1 millió
Rendkívüli »	1353 »
Összes bevétel:	16725 millió
Fölösleg:	49.827 korona

A költségvetés kiemelkedőbb részletei a következők:

A kiadások a tavalyinál 1484 millióval nagyobbak.

Ebből az emelkedésből 71 millió esik az állami üzemek kiadásainak fokozására, 17 millió beruházásokra és jelentékeny összeg az állami tisztviselők illetményeinek fedezésére.

Az állami tisztviselők közül három millió korona jut a posta táviró- és telefonalkalmazottak illetményeinek pótlására, míg a többi ágazatban dolgozók részére 14 millió korona jut.

Az államadóságok kamatai 22 millió koronával emelkednek az új kibocsátások következményeként,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

O-Tei története.

— Lafecadio Hearn. —

Valamikor régen élt Niigata városában, Ek-hizen tartományban egy ember, kit Nagao Khozeinak hívtak.

Nagao egy orvos fia volt s őt magát is apjának mesterségére nevelték. Már gyermekkorában eljegyezték egy O-Tei nevű leánnyal, ki apja egyik barátjának gyermeke volt, s a két család elhatározta, hogy akkor tartják meg esküvőjüket, midőn Nagao betegezi tanulmányait. De csakhamar kitűnt, hogy O-Tei nagyon beteges, tizenöt éves korában tüdővészbe is esett. O-Tei, midőn látta, hogy meg kell halnia, elhívatta Nagao-t, hogy elbucuzzék tőle.

S midőn az ágyánál térdelt, így szólt hozzá:

— En jegyesem, Nagao Szama, gyermekkorunktól fogva egymásnak szántak bennünket s ez év végén kellett volna egybekelnünk egymással. De nekem meg kell halnom; — az istenek legjobban tudják, mi szolgál üdvünkre. Ha még néhány évig életben maradnék, még több okot adhatnék neked a fájdalomra és a szomorúságra. Készülten várom haláloamat s csak birni szeretném ígéretedet, hogy nem bántódom nagyon utánam... Azt is meg akartam mondani neked, hogy meggyőződéseim szerint még viszont látjuk egymást.

— Igen, minden bizonyonnyal viszontlátjuk egymást — felelte komolyan Nagao. — Abban az égi országban, hol nincs bánat és nincs elválás.

— Nem, nem, — felelte O-Tei szeliden

— nem csak arra az égi hazára gondoltam. Meg vagyok győződve, hogy bár el is temetnek holnap, meg van írva rólunk, hogy ezen a világon találkozunk egymással.

Nagao kérdő tekintettel nézett reá és látta, hogy mosolyog csodálkozásán. O-Tei pedig így folytatta az ő szelid, ábrándos hangján:

— Igen, úgy értem, hogy ezen a világon, ebben a te mostani életedben is. Nagao-Szama... Természetesen feltéve, hogy kívánod. De hogy ez megtörténhessék, újra meg kell születnem mint gyermeknek s hajadonná kell serdülnöm újra. E szerint várnod kellene reám tizenöt, sőt tizenhat esztendeig: hosszú idő ez... De, én jegyesem, hiszen még csak tizenkilenc éves vagy...

Meg akarva könnyíteni a haldokló utolsó perceit, Nagao szeretetteljesen így szólt:

— Várni reád, kedvesem, nemcsak kötelesség, hanem gyönyörűség is nekem. Hét élet idejére vagyunk mi ketten lekötözve egymásnak.

— De ugy-e, kételkedel? — kérdezte O-Tei és aggódva nézett az arcába.

— Drágám, — felelte Nagao — én csak abban kételkedem, hogy képes leszek-e reád ismerni más alakban és más névvel, ha csak nem adhatok valami jelet, a melyről rád ismerhetek.

— Azt nem tehetem meg, — mondotta amaz — csak az istenek és a Buddhák a megmondható; hogyan és hol találkozunk ismét egymással. De azt bizonyosan, egész bizonyosan tudom, hogy ha nem idegenkedel visszavenni engem, bizonyosan visszatérek hozzád... Emlékezzél e szavaimra...

Elhallgatott, lezárta szemét és meghalt.

Nagao őszintén szerette és szíve mélyéből megsíratta O-Teit, Készítettett nevére egy halotti táblácskát, elhelyezte azt a butszudanjában (buddhista almáriomában) s minden nap áldozatot tett eléje. Sokáig tépelődött azon a saját-szerű kijelentésen, melyet O-Tei tett előtte halálának órájában s abban a reményben, hogy örömet szerez lelkének, írásba foglalta azt az ünnepélyes ígéretét, hogy feleségül veszi, ha valaha más alakban visszatérne hozzá. Ezt az írott fogadalmat lepecsételte saját pecsétjével és elhelyezte butszudanjában, O-Tei halotti táblája mellé.

De Nagao egyetlen fia volt apjának, s ezért nem maradhatott legényi állapotban. Hovahamarabb kénytelen volt engedni szülői kívánságának s feleségül venni egy leányt, kit az apja választott ki számára. De házassága után sem szűnt meg áldozni O-Tei táblája előtt és azonnal is szeretettel gondolt a volt kedvesére. De lassan-lassan mégis elhalványodott képe emlékezetében, mint az álom, melyet nehéz visszaidézni. És multak az évek.

Ez évek folyamán sok viszontagság érte. Szülei meghaltak, aztán meghalt felesége és egyetlen gyermeke, úgy hogy egészen magára maradt a világon. Odahagyta tehát örömtelen otthonát és hosszú utra kelt, remélve, hogy eltelejti bánatát.

Utazása közben Nagao egy napon Ikaoba, egy hegyvidéki faluba érkezett, mely ismeretes hőforrásairól és szép környékéről. A falusi csapásokban, hová betért, egy ifjú leány szolgálta ki; s a mint megpillantotta e leányt, érezte, hogy úgy dobog a szíve, mint még soha annak előtte; oly különös módon hasonlított O-Tei-hoz, hogy alig hitt szemének s azt hitte, hogy

Horvátország 3 és háromnegyed millió koronát kap külügyi költségeinek emelésére.

A városoknak szánt állami segítség 3 millió koronával emeltetett.

A közegészségügyi kiadások, főleg a gyermekvédelem költségeinek szaporodása miatt 12 millióval növekedtek.

A tinitói és lelkesi fizetések javítására fel van véve 6 millió.

Beruházásokra 503 milliót vesz fel a költségvetés, tehát 715 millióval kevesebbet, mint tavaly. Megjegyzi a miniszter indokolás, hogy a jövőben a beruházásokról mindig a költségvetésben és nem külön törvényben fog gondoskodni.

Allami építkezésekre felvettek 2 milliót minisztériumok elhelyezésére, 300,000 koronát a Lánchíd javítására.

A bevételek emelkedése következőként áll elő:

Emelte a miniszter az egyenes adók előirányzatát 38 millióval, a jogilletékeket 16 millióval, a dohányjövédelmet 21 millióval. Ellenben csökkent a fogyasztási adók előirányzata 7 millióval. Emelkedik a posta jövedelme 137 és a Máv-é 445 millióval.

A költsön jövedelméből fel van véve a költségvetésbe 50 millió korona.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 26.

Berzeviczy Albert elnök az ülés elején egész csomó bejelentést olvas fel, köztük az igazolóbizottság jelentését, összeférhetlenségi bejelentéseket stb. Legvégül bemutatta Láng Lajosnak a delegáció elnökének levelét, a lemondott horvát képviselő ügyében. Elismeri ugyan Láng az elnök eljárásának törvényességét, de mert ugyancsak törvény szerint meg lehet vizsgálni a lemondás okát s ha nem találják kellőképpen indokoltnak, a delegáció nem veszi tudomásul — s a jelen esetben is ezt cselekedte.

Berzeviczy Albert elnök elmondja a horvát delegátusok lemondásának történetét. Bi-

álmodik. Jöttében, mentében, ha tüzet rakott, vagy eléje tette az ételt, vagy rendbe hozta a vendég szobáját, minden bájos mozdulatával emlékeztetése idézte azt a leányt, ki egykor, ifju korában, jegyese volt. Szólt hozzá és a leány dallamos, szelíd hangon felelt, melynek bánatos, szelíd csengése rég elmúlt napok fájdalmát idézte vissza lelkébe.

A legnagyobb mértékben megrendülve, így szólt hozzá:

— Ifju testvérem, oly annyira hasonlítasz egy lényhez, kit valaha régen ismertem, hogy — midőn először léptél a szobába — egy pillanatra lehetetlennek tartottam, hogy nem te volna az a leány. Bocsáss meg tehát, ha megkérdem tőled, hol születél és hogy hívnak.

Amaz — a halott felejtethetetlen hangján — röviden így válaszolt:

— Engem O Teinak hívnak, s te Nagao Khozei vagy, Ekhizen tartományban születél és eljegyzett hitvesem vagy. Tíz-hét évvel ezelőtt meghaltam Niigataban; akkor írott fogadalmat tettél, hogy feleségül veszel, ha valaha, asszonyi alakban, visszatérek e világra — s lepecsételted ez ígéretet a saját pecséteddel, s odatetted a butszudánba, ama tábla mellé, melyre az én nevem volt felírva. S én ezért jöttem vissza...

Midőn kimondta e szavakat, eszmeletlenül összerogyott.

Nagao feleségül vette és házasságuk nagyon boldog volt. De később sehogysem tudott visszaemlékezni arra, hogy mit felelt kérdésére Ikaoban, s nem emlékezhetett vissza korábbi létére sem. A régebbi születésére való emlékezés is, mely titokteljesen felvillant találkozásuk pillanatában, homályba veszett elsígy maradt mind haláláig.

követeli, hogy újra válasszanak helyükbe dezonitja, hogy a delegátusok lemondása nem legátusokat, hanem a póttagokat kell behozni. Annak idején Ghéyczy Kálmán és tizenegy társa lemondásáról Deák Ferenc indítványára olyan határozatot fogadott el, hogy a lemondást — bár nem indokolt — elfogadja s a tizenegy tag helyébe új választást rendel el. (A póttagok ugyanis nem voltak elegendők.) Több precedenst hoz fel, mikor a lemondásokat indokainál fogva fogadta el a Ház, — de egyes lemondások helyett a Házat sohasem hitták egybe, hanem a póttagokat hiyták be. Mulasztás tehát most se történt. A delegáció elnöke most javaslatot kér a további intézkedésre. De ő azt hiszi, hogy mivel a delegáció már határozott a kérdésben, a Ház ne foglaljon állást, hanem térjen napirendre a dolog felett.

Héderváry Károly gr. miniszterelnök: Ő maga beszélte meg a delegáció elnökével azt, hogy ne fogadják el a horvátok lemondását. De konstataja, hogy elvi nézeteltérés nincs a felfogások közt, mindkét faktor a maga hatáskörében járt el, Minthogy azonban ez csak az ő egyéni nézete, nem akarja ezzel a Házat presszionálni abban, hogy az esetleg a maga más álláspontját kifejezésre akarja juttatni. Ő a maga részéről az elnök indítványát pártolja.

Polonyi Géza: Nem magyar delegátusokról van szó, hanem horvátokéről, akik demonstrálni akartak emellett, hogy mi nem választathatunk közülük szabadon delegátusokat, hanem csak azokat, akiket ők akarnak. Ezt nem lehet eltérni. A törvény szerint a lemondás okairól előbb okvetetlen határozatot kellett volna hozni s csak azután behívni a póttagokat. Az elnök tehát tévesen járt el. Kérdés tárgyává lehet tenni azt, hogy a delegációnak joga volt-e dezaválni a képviselőház elnökét, de ezt ő nem tartja közjogi kérdésnek, hanem a két elnök magánjoga. A lemondás felett a képviselőháznak határozni kell, tehát azt kéri, hogy a Ház ne fogadja el a lemondásokat indokait és a megüresedett delegációs tagsági helyeket nem tölti be. (Zaj a munkapárton.)

Láng Lajos folytonos zajban reflektált Polonyi felszólalására. Szerinte igenis a delegációnak kellett intézkednie a lemondások elfogadásáról vagy el nem fogadásáról. (Zajos felkiáltások: Nem áll! Nem áll!) Polonyi szerint maga az a tény, hogy a delegáció együtt volt, bizonyítja, hogy a képviselőház együtt volt. (Kialtások a szélső balon: Nem azt mondta!) Hát hogy az országgyűlés együtt van. Noha ez azt bizonyítja, akkor a delegációról szóló törvénynek semmi értelme nincs.

Nagy Lajos elnöki szavazásra teszi fel a kérdést és az óriási többség felállással elfogadja az elnök előterjesztését.

Az elnöki széklet újból *Berzeviczy* Albert foglalja el.

Ezután kisebb ügyeket intéztek, majd 5 perc szünet következett. Szünet után a

penzügyminiszter expozéja

került sorra.

Lukács László pénzügyminiszter: (Halljuk, halljuk!) A költségvetés az 1909 diki költségvetésén épült fel, mert 1910 ben nem volt költségvetés. Az 1910-ik esztendőben a kormány a törvény felhatalmazása alapján 72 millió bevétel-többletet használhatott fel, — de ez nem sikerült, mert az előirányzott 72 millióból csak 292 millió vétetett be. Viszont az 1909 diki évnél a hiányt 138 millió korona volt. A bevételi plusz 95 millió volt, — tehát a kedvezőtlen helyzetet a bevételek csökkenése, nem a külpolitikai bonyodalmak miatt való tulkiadások okozták. A tulkiadások az összes minisztériumoknál 151 milliót tettek ki. Ezek voltak a bázisok, amelyeken az 1911-iki költségvetést fel kellett építeni. Nem lehet egy fordulattal évek során bajt szanálni. Meg kellett elégednünk azzal, hogy saját forrásaink bevételeivel fedezhessük összes beruházásainkat és szükségleteinket. Hogy állami kiadásaink emelkedését megakadályozzuk, azt tisztán bud-

getárius módon nem tudjuk elérni. De fentartja a jogot, hogy egg később benyújtandó javaslattal szanálja azokat a bajokat, melyekre eddig nem volt ideje kiterjeszkedni. (Helyeslés.)

Azt hiszi, hogy sikerült a tulkiadásokat racionális határok közé szorítani. (Helyeslés.) Természetesen gondoskodnunk kellett tartalékokról is, annál inkább, mert a közös költségvetésnek ránk háruló tételeit — amelyek most vannak tárgyalás alatt — teljes szövegükben nem vehettük föl. A kormány igyekezett a kiadások emelkedését lehetővé tenni az állami üzemek jövedelmeinek szaporodásával: ezek közel 70 millió koronát jelentenek. A tisztviselők és tanárok fizetésének rendezését fokozatosan viszi keresztül, a folytonos fizetésrendezések dolgában pedig két szempontra hívja föl a figyelmet: ez nem mehet a végtelemségig, mert az állam nem fogja bírni, másrészt a fizetésemeléseket ugysis egalizálja a drágaság. Ezen is segíteni kell. (Élénk helyeslés.)

Három millió koronát vettünk föl a posta-, táviró- és távbeszélő alkalmazottainak fizetésrendezésére, úgy hogy ezuttal ők is a vasuti tisztviselők skálája szerint kapják a járulékaikat.

Lukács László az 1909 évi politikai eseményeket sokkal kedvezőbbeknek mondja, mint az előző évi volt. Javasolja, hogy a költségvetést a bizottsághoz tegyék át.

A Ház a javaslatot elfogadja.

Ezután *Héderváry* és *Hazay* miniszterek terjesztették elő szokásos jelentéseiket, mire az interpellációkra tértek át.

Bathányi Tivadar a husdrágaság ügyében interpellált.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Holló mandátuma a Kurián. Ma folytatták a Kuria második tanácsában annak a petíciónak a tárgyalását, amelyet Kazy Ió-zsef hívei adtak be Holló Lajos félegyházi képviselő mandátuma ellen. Dr. Nagy Dezső, Holló védője, egymásután cáfolta meg a kérvényben foglalt állításokat. Kimutatta, hogy a vesztegetések nem Holló, hanem Kazy részéről történtek. A tárgyalás tart.

Két hullá egy határban.

Két gyilkosság, két hullá összpontosítja most maga köré a belényesvidéki hatóság minden ambícióját, hogy kézre kerítse a gyilkosokat.

Meglepő dolog, úgy látszik a bosszu műve az, amiről tudósítónk számol be és amely nagy izgalomban tartja a belényesi járás községit.

Belényesi tudósítónk a következőket jelent a két gyilkosságról:

Az utolsó vásár.

Robogány községtől vasárnap délután indult el egy szekérral *Runnye* János odaváló gazda. *Runnye* Gyantára akart menni cserepet vásárolni.

A vásárnak vége volt és *Runnye* még mindig nem érkezett haza.

Tegnapelőtt a megyebizottsági tag választás alkalmával *Runnye* felesége panasza ment a robogányi jegyzőhöz, hogy a férje nem érkezett haza és hogy rossz előérzetei vannak, fél hogy az urát valami baj érte. A jegyző megvizsgálta az asszonyt, hogy majd előke rül, csak legyen türellemmel.

Tegnap reggel egy asszony a deozánforrói erdőbe ment ki galyakat szedni. Galy-szedés közben letért az útról. Pár lépésre az utól falevelekkel és galyakkal befedve egy emberi hullát talált az asszony. A hullától megrémült asszony a csendőrségre futott és jelentette a látottakat.

A csendőrség kiszállott a helyszínre s

azonnal konstata, hogy rablógyilkosságról van szó. A hulla Runnye János hullája. A koponyán hatalmas baltaütések nyomai látszanak. A fej össze van zúzva, míg az egyik kar le van vágva. A ruha zsebei ki vannak fosztva. Runnye felesége állítása szerint férjénél a távozás alkalmával 160 korona készpénz volt. Ez az összeg most hiányzik.

A csendőrség megindította a nyomozást, azonban még ez ideig nem sikerült a tettes nyomára akadni.

Az eddigi nyomozat eredménye azt bizonyítja, hogy a gyilkosság bosszu műve és hogy a gyilkos csak tettének elkövetése közben jött a rablás gondolatára.

Gyilkosság egy félóra alatt.

Még a csendőrség Runnye hullája mellett volt, mikor egy kétségbeesett ember kezeit tördelvé futott hozzájuk és sirva panaszkolta, hogy bátyját agyonverve találta az erdő tulsó részében az utról az irtásba vonszolva.

A panaszkodó ember elmondta, hogy reggel a testvérénél Ávrám Péterrel együtt szekéren mentek ki a határba tengeri kórért.

A kóró összegyűjtésekor vették észre, hogy a kórót nem tudják egy szekéren haza szállítani. Ávrám Péter a mezőn maradt a szekeret megrakni míg testvére a községbe ment másik szekér után.

Egy félóra sem telt bele, mikor megérkezett a másik szekér is és ekkor már Ávrám Péternek nyoma sem volt.

Keresésére indult és az irtáson meg is találta. Fejéből még buzogott a vér, a teste még meleg volt, — azonban már szólni nem tudott.

A fején széles baltaütéstől származott nyitott sebek voltak. A kar a test mellé volt beszoritva. A testre pedig esernyő volt fektetve.

A környéken senki sem volt látható. A gyilkos, aki pedig még nem távozatott messzire, mintha a föld nyelte volna el, nem volt látható.

A csendőrök azonnal a helyszínre mentek. A meggyilkolt zsebei épségben voltak. Rablásnak semmi nyomát nem találták. Az eddigi vizsgálat itt is a bosszút állapította meg. A tettes valószínűleg a mai nap folyamán kézre kerül, mert egy desszánforrói lakos körül a terhelő körülmények nagyon összpontosulnak.

A két gyilkosság helyszínére Nagyváradról Vattay József királyi ügyész utazott ki, a vizsgálóbírói teendőket fogantatására a belényesei kir. járásbírókat bízta meg az ügyesség.

UJDONSÁGOK.

* **Részvétel a X. katoikus nagygyűlésen.** A nagyváradai katolikus kör titkára felhívja mindazok figyelmét, akik a X. katoikus nagygyűlésen résztvenni akarnak, hogy részvételüket október 31-ig jelentsék be a kör szolgájánál és ugyanott fizessék be a részvételi jegy árát, mert vasuti kedvezmény csak ez esetben lesz kapható. A részvételi jegy, vasuti kedvezmény és jelvény ára 5.30 K és 1.30 K; előbbi ülő, utóbbi állóhelyre jogosít.

* **A főispán Belényesben.** Miskolczi Ferenc dr. főispán, mint már említettük, Belényesbe utazott. A főispánnál tegnap tisztelgett a belényesi előjáróság. A küldöttséget Miskolczi igen szívélyesen fogadta. A főispán látogatás szabadidejét vadászattal tölti. Társaságában vannak *Wertheimstein* Henrik írszolgabíró és *Miskolczi* Barnabás királyi közjegyző.

* **Hazai Samu altábornagy.** A királyi Hazai Samu honvédelmi miniszter vezérőrnagyot altábornaggyá léptette elő.

* **A fejedelemsasszony érdemkeresztje.** Az apostoli királyunk által *Pataky* M. Philomenának, az Orsolya-zárda fejedelemsasszonyának adományozott koronás aranyéremkeresztet f. hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor szép ünnepség keretében fogják átadni. Az ünnepélyre most jelent meg a meghívó, mely szerint az ünnepély sorrendje a következő: 1. Hymnusz. 2. Az érdemkereszt átadása és feltűzése. 3. Üdvözlő dal. 4. Üdvözlések. 5. Szózat. Ugy értesülünk, hogy az ünnepélyen a főispánon, a káptalani helynökön és az egyházmegyei tanfelügyelőn kívül részt vesznek az egyházi és világi tanügyi körök, a fejedelemsasszony tanítványai és sokan a társadalom mind rétegeiből.

* **Megyebizottsági tagválasztás.** A megválasztott megyebizottsági tagok névsorának kiegészítéséül közöljük a következő választási eredményeket:

Báránd: Szabó József, Tutó József.

Hagymásfalva: Judovits Armin.

Kőröstarján: Hamernyik Sándor plébános, Havas Döme.

Mezőkeresztes: Szigethy Elek, Köllő Gyula, Tónagy Márton.

Sarkad: Tóth Lajos, Sajthy Károly.

Bogyoszló: Darabán Endre, Szarka Céza, Kovács Gábor.

Bagamér: Rácz István, Végh István.

* **Mezey Mihály öröke.** Két hét múlva jár le a Mezey Mihály halálával megüresedett nagyváradai királyi közjegyzői állás betöltésére hirdetett pályázat határideje. E díszes állásra sokan pályáznak. Ertesülésünk szerint két befolyásos megyei képviselő is relettál a közjegyzőségre, azonban ezzel szemben mint befejezett ténnyt beszélük, hogy a szép állást dr. *Órley* György berettyóújfalui királyi közjegyző fogja elnyerni.

* **Szentgyakorlatok.** Mindenszentek előtt három napot régiidők óta teljes visszavonultságban, elmélkedések közt szektak tölteni kispapjaink: Szentgyakorlatot tartanak. E szentgyakorlatok vezetésére a lazarista atyák budapesti rendházából *P. Tichy* jött Nagyváradra, hol tegnap este meg is kezdte az exercitiumokat. Vele jött rendtársa *P. Danielik* ki e napokban a Sz. Vincze intézet növendékeinek tart szentgyakorlatot.

* **Jegyző választás.** Tegnap tartották meg Bályokon a segédjegyzői választást. Ez alkalommal *Filip* János okleveles segédjegyzőt egyhangulag választották meg a megüresedett helyre.

* **Egyházmegyei hír.** A káptalani helynök *Rákossy* Theodozius kapécinus atyát Solyomkőről Orosházára rendelte második káplánnak a betegsége gyógyulást kereső ottani plébános kíséretére.

* **Az élelmezési bizottság ülése.** Gerő Armin rendőrőrnagykapitány a lakás és élelmezési bizottságot a f. hó 29-ének délutáni 3 órájára hívta össze. Az ülés tárgysorozata: Elnöki beszámoló, élelmi cikk és huszragaság, a szt.-jánosi kertész-telep vámmmentességi ügye, Weinberger Herman és Mauthner Ignác ajánlatai központi tejcsarnok felállítására tárgyában, szükségakások kezelésének módosítai. A főkapitány tekintettel a tárgysorozat egyes pontjainak a város közlelmezésére való nagy fontosságára, ez uton is kéri a bizottság tagait jelzett időben a bizottsági teremben minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

* **A Baross-utca megnyitása.** Hivataltal körökben azt hangoztatják, hogy nem szabad engedni, hogy Nagyvárad város kifelé fejlődjen s terjeszkedjen, mert még igen sok beépítetlen terület van a város belterületén, amely beépítésre vár s amelynek beépítése esetén nem kell nagy költséggel a közműveket kiterjeszteni s a rend- és közbiztonság fenntartását megdrágítani. Hogy a nagyobb területeket, udvarokat nem építik be, annak az az oka, hogy csak utcavonalban fizeti ki magát az építkezés, mert csak ezeket lehet jövedelmezővé tenni. Ezért a város örömmel fogadhat minden olyan tervet, amely arra törekszik hogy beépítetlenül heverő nagyobb területek szabaddá tétessenek s frontot nyervén, beépítesse. Egy ilyen életrevaló tervről értesülünk. Mozgalom indult meg ugyanis arra nézve, hogy Baross utcát nyissák meg egyenes vonalban Várkapu utcáig és pedig a Baross-utca 8. számú telkén és az Ujvilág telkén keresztül. Ezt a terv nemcsak a forgalmat könnyítené meg, hanem a városi pénztárra nézve is előnyös lenne, mert a most üresen heverő telken új és nagy jövedelmű adóobjectumok keletkezne, azonkívül erős lökést adna a terv keresztülvitele, a város ez a része fejlődésének is. A figyelemreméltó mozgalom élén *Löwenstein* Zsigmond és több törvényhatósági bizottsági tagtársa állanak.

CZAPFALVI JÓZSEF	
mázoló, épület és butorfestő	
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.	
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.	
Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzatj készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítek Tisztelettel	
358	Czapfalvi József.

Paróczay Mátyás
elsőrendű cipész üzlete
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-utca 1. szám.

Egyéves önkéntes uraknak készítek lábbelit minden fegyvernemhez a legkényelmesebb kivitelben.

Rendelés szerint a legrövidebben készít
uri, női és gyermekcipőket

Vidéki megrendeléseknél elegendő egy használt cipő beküldése.

* **Az építkezési szabályrendelet módosítása.** A város építkezési szabályrendeletét mint megirtuk, a belügyminiszter azzal küldötte vissza, hogy azon bizonyos célszerű módosítások eszközöltesse. A főmérnök ezen módosításokat már elkészítette és beterveztette a tanácshoz. A főmérnök a beadványban kiemeli, hogy főleg szakközégek meghallgatása, mert a kívánt módosítások oly természetűek, hogy azok absolute nem érintenek semmiféle szaktestületet, nevezetesen nem érintik az építőiparosok semminemű érdekeit.

* **A Bethlen-utca mizériái.** A Körös folyó alsó kanyarulatánál, a még ki nem korzózott Köröspart tövében fekszik Nagyvárának egy nagy jövőjű, de most még igen elhanyagolt utcája, a Bethlen-utca. Jóravaló, derék emberek lakják. Adójukat fizetik rendszeresen és dolgoznak szorgalmasan. Nagyobbrészt timár emberek a lakosai, akik bizony nem parfümmel dolgoznak, mert hát a bőráztatás és cserzés nem olyan jó szagu és jó illatu iparág, mint pl. mondjuk a . . . heliotrop készítése. Az utca kavicsos, göröngyös, csatornája nincs. Pedig ha van valahol szükség csatornázásra, úgy épen ezen az utcán volna helye, ha más szempontból nem is, legalább egészségügyi szempontból. Nem a kolerától való félelem miatt, mert hiszen ettől a szagtól még a nagytekintélyű és félelmetes kolera bacillus is elpusztul — hanem az utcai lakók egészségi okából. Hársfa illat, akácvirág nagy hasztalan üti itt fel tanyáját, mert elnyeli a nehéz cserszag.

* **Megérkeztek a postaautomobilok.** Nagyvárád rohamos fejlődésének egyik biztos jele a forgalom órási emelkedése. Naponként hat irányból érkeznek s ugyanannyi irányba indulnak az utasok; a posta és távirat forgalom lebonyolítására szolgáló eszközök szaporítása szükséges. Az új postapalotában most rendezik be az új telefon központot, amely a legmodernebb gépekkel lesz felszerelve. Nevezetesebb újítás lesz továbbá az automobil igénybe vétele a posta forgalom lebonyolításánál. Pár nap múlva, november elsején a forgalmi eszközök számát szaporítják a postaautomobilok, amelyekkel a leveleket és csomagokat szállítják a posthivataloktól a vasúti postahivatalhoz, de csak november 1-én helyezik a tetszetős külsejű ördögsekereket üzembe. Haladunk minden téren.

* **A »Madonna» gyógyszerár új tulajdonosa.** Mint ismeretes, Nagyvárád város közigazgatási bizottsága a Staroveszky-utcai »Madonna» gyógyszerár jogát egyhangúlag dr. Medvigy Ferenc patikusnak adta oda. Azóta dr. Medvigy Ferenc beköltözött a patikába és átvette annak vezetését. Erről tegnap a polgármestert beadványban értesítette.

* **Az első hó.** Még az ős derekán vagyunk. Sok helyen javában tart a szűret. A napok hőmérséklete már üvös, de mégis türhető és már a vaskóhi járás két községében Rézbánya város és Rézbánya faluban fehér hótakaró borít mindent. Tegnap éjjel a napok óta uralkodó hideg egyszerre alább hagyott s reggelre sűrű hó pikék szálltak a szürke felhőkből. A korán beállott tél súlyos gondokat okoz a környék lakosságának különösen most, amikor az állam beszünteti a bányák üzemét.

* **Négyes iker.** A budapesti hármaskörök anyját felülmulta tegnap egy beregmegyei asszony. Gulács községben — mint egy beregmegegyi távirat jelenti — Gerzsenyi Bertalanné négy leánygyermeket szült. A négy gyermek csak tíz percig élt, az anya azonban jól érzi magát.

* **Oltár elől a halálba.** Rejtelmes és mélyen megindító tragédia történt az elmúlt éjszaka a Nagyvárád melletti össi-i állomáson. Az állomásfőnök testvérhuga, Coderca Amália feltűnő szépségű urileány öngyilkosságot követett el és mire végzetes tettet észrevették, már menthetetlen volt. Gyorsan ölt, biztos halált hozó mérget: strichnint vett be a szép leány, aki negyedórai borzalmas kínlás után befejezte fiatal életét. Hogy a végzetes tette mi birta reá a szép, fiatal, nagyműveltségű leányt, ezt még környezetében sem sejtik. Öngyilkosságát még titokzatosabbá teszi az a körülmény, hogy menyasszony volt. Alig pár hónap választotta el a legnagyobb boldogságtól, hogy oltár elé lépjen ezredorvos vőlegényével s a mirtus koszorút halotti szemfedővel cserélte fel.

* **Állatkinzás.** Az őszi csendes és enyhe napsugaras délutánokban amint az ember a Bunyitay ligetben sétál és néri a szép vidéket, a nap lementét, az ember szeme önkénytelenül is a friss folyású Sebes-Körözsre esik, amely mint a pajzán gyermek ugrál időoda hol a jobb, hol a balparton csörgedezvén. Látja az ember a város felé a Baross-hidat, a másik irányban a velencei vashidat és közben, közbe . . . szomorú jeleneteket. Ilyen időben szűk mederben hömpölyögvén a Körözs, hordják a kavicsot az emberek, illetve a lovak. Hát hiszen szép, szép látni az embereket, amint szorgalmaskodnak, de hajh, szomorú nézni a munka eredményét. Egy két nyomorult gebére annyi terhet raknak, hogy nem bírni kihuzni a mederből még négy darab jól táplált arabs mén sem. Szegények nyögnek, huzzák az igát, de bizony ez nem elég. Mikor nem tudják egyszerre kirántani a kátyuból a kereket, a goromba szivtelen kocsisok ütik a szegény párákat. Szíjjal, bottal, doronggal és ami kéznél van. És a Baross-hídi rendőrszem baljában a karddal, jobbában a pálcával nézi, nézi. Neki nem az a gondja, hogy az ilyen bestiális dolgot megakadályozza, hanem az hogy . . . hogy . . . a Baross-hídi illemhely be van zárva?

* **Értesítés.** A párisi osztrák kereskedelmi Kamarának 23.555—1910 sz. átírata alapján van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a franciaországi belügyminiszterium, Franciaország területére a vöröshagyma és fokhagymának a kolerás országok, így Magyarországból való bevitelét a további intézkedésig eltiltotta, Nagyvárád, 1910 október 23. A nagyváradi Kereskedelmi és Ipar-kamara: Huzella Gyula, kir. tan. kam. elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

* **Tolvaj lakatossegéd.** Szántó Dezső lakatosmester feljelentést tett a rendőrségen, hogy Szilágyi Gyula lakatossegéd husz pár rézkilincset és 85 drb kulcsot ellopott tőle s azt Stern Jakab rézöntőnél elakarta árusítani. Szántó Dezső úgy jött reá a lopásra, hogy tegnap délelőtt Stern Jakab rézöntő telefonon értesítette, hogy egy iparos segéd nála 20 pár réz ajtó kilincset és 85 dr réz kulcsot vitt be hozzá eladásra. Stern Jakab az áruba saját gyártmányára ismert fel s miután tudomása volt arról, hogy Szántó Dezső egyik helybeli vaskereskedésben nagymennyiségű kilincset és kulcsot, vásárolt az a gyanuja támadt, hogy az eladó azok birtokába úgy jutott, hogy azokat Szántó Dezső műhelyéből lopta. S ezért telefonozott Szántó Dezsőhöz. A rendőrség Szilágyi Gyulát letartóztatta s ellene az eljárást folyamatba tette.

* **Vita közben.** Bebán György napszámossá feljelentést tett Anka György napszámoss ellen, mert ez 6 korona körül forgó vita közben botjával fejbe verte. Bebán György 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrség az eljárást folyamatba tette a heves vitatkozó ellen.

* **A két új villamos viteli díja.** A nyáron kiírt Bánya-eri és Szacs-vay-utcai villamos viteli díját, amelyet a villamos vasút társaság megállapított, a közgyűlés annak idején 10 fillérre szállította le. A kereskedelmi miniszter ezt a közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá és tegnap leiratban értesítette Nagyvárád városát, hogy újabb közgyűlési határozattal állapítsa meg a két új vonal viteli díját.

* **15,000 koronát lopott.** A budapesti főkapitányság értesítése szerint Kapcsos Villamos irodaszolga 15,000 koronát ellopva, megszökött. Nála van 13 darab ezres és 2000 korona értékű 20 koronás bankjegy. Személy leírása: 20 éves, közép, gyenge testalkatu, gömbölyű piros arc, szőke haj, pelyhedző bajusz, feltűnően rekedt hangon és csak magyarul beszél, barna csikos ruhát, barna nyakkendőt, fekete fűzős cipőt, kemény kalapot és dupla gallért hord. Kézrekerítő 10 százalékos jutalomban részesül. A fővárosi főkapitányság a hűtlen szolga ellen köröző levelet bocsátott ki, a külföldi rendőrséget pedig táviratilag kérte fel, hogy a bűnös emkert feltalálás esetében tartóztassa le. A bécsi rendőrség, amely még az este megkapta az államrendőrség táviratát, az éjjel a »Goloene Adler«-ban Kapcsos Villamos kinyomozta és letartóztatta. Amikor megmozdították, 14,000 koronát találtak nála.

* **Gyilkosság a mulatságon.** Szamos-Ujvárról írja tudósítónk: Vasárnap nyitották meg itt nagy mulatsággal az ujjonnan épült Hosszúfogadót. Eljött a mulatságra Mánási József németi körjegyző is. Mánási mulatság közben összeveszett Virág Ferenc szolgalegényei, aki boxert fogott rá. Erre a jegyző hazaszaladt és nemsokára vadászfegyverrel tért vissza. Mikor meglátta Virágot, ráordított:

— Vigyázz gazember, mert lelőlek!

A fegyver abban a percben eldőrdült, Virág holtan esett össze, a jegyzőt pedig letartóztatták.

* **Megszökött pincér.** Makói rendőrség értesítése szerint Kupfermann Armin Hermann 22 éves pincér, aki ott lopás miatt le volt tartóztatva, zárka ajtajának kifeszítése után megszökött. Személyleírása: közép termet, hosszarc, kék szem, szőke haj, pelyhedző bajusz, borotvált arcu, orra alatt sebhely forradásu, lerongyolt, fakó vöröses félhosszu télikabátot, ugyan ilyen nadrágot és szürke szövet sport sapkát visel. Rendőrség a szökött pincért keresi.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy őszi szövet újdonságaink már megérkeztek. Kérjük t. megrendelőinket, hogy őszi megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert most még a szorgosabb munka előtt jutányosabban tehetünk eleget nagybecsű megbízásuknak.

HÁBER ÉS TÁRSA

első amerikai férfiszabók.

Nagy Sándor utca 1. szám.

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem s vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek. Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

x **Csütörtökön katonazene.** A Lloyp kávéházba az ujonan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében október hó 27-én a 101-es gyalogezred teljes zenekara fog közreműködni és 27-én a következő érdekes mozgó-fényképek kerülnek bemutatásra. 1. Kőbányák Tranvertinában. 2. Komédiás élete. 3. Magán detektív. 4. Minden jó ha a vége jó. 5. Szól a kakas. 6. Olasz hadihajó vizre bocsátása. 7. Kis modell. 8. **Tőke és munka.** Beléptidij nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő ételek, italok figyelmes főlszolgálatáról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein és Urlei* kávéháztulajdonosok.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Tévedni emberi dolog, de nem okvetlen kell. Ha „Réthy“ névre figyelünk úgy nem csalódnunk, hanem eredeti Pemetefü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi háziszert, mely köhögés, rekedtség, hurutos bántalmak sok ezer esetében kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy“ név.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

Szülőoltványok. Döntéshez kitűnően sikerült talpgyökerez, tönkös és sima oltványok a legkiválóbb fajkból kaphatók *Vaday Józsefnél* Körös-utca 43 sz.

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK legjobb minőségben és kedvező árban

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Rendelés szerűen készült
női és gyermek ruhák.

ELŐNYEI

Kitűnő szabás
Első rangu munka
Divatos tartós kelmék
Jutányos árak
Nagy választék

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
női és gyermek ruha szalónja.

Rákóczi-ut 3. sz.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Jóteköny képvsár a vármegyeházán. A kedden megtartott jóteköny képvsár, melynek betolyó jövedelmét a tárlat rendezője, *Roseufeld Ernő*, a budapesti festőnövendékeknek Mensájára ajánlotta fel, meglehetősen gyenge eredménnyel végződött. Mindössze 114 korona folyt be, melyet özvegy *Hamary Kornélné* urhölgy, akinek fáradhatatlan buzgalmaért a tárlat rendezője úgy a maga, mint a festőnövendékek nevében ezuton is hálás köszönetet mond, el is küldött Budapestre, *Szinyei Merse Pál* címére. Mindazonáltal ez is valami és hisszük, hogy a legközelebbi viszontlátás alkalmával kedvezőbb fogadtatásra fog találni a fiatal festők kiállítása.

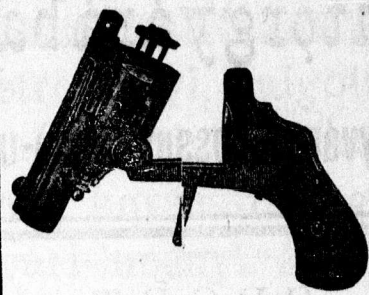
A téli hangverseny szezon. A nagyváradai zenepártoló társaság által rendezendő 6 estére terjedő hangverseny ciklus iránt élénk érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Mindegyik este valószínű szencziója lesz a Nagyvárad zenei életének és érthető, hogy már eddig is igen sokan váltottak bérletjegyet.

Az eddi bérlet névsorát itt közöljük:

Fetszer Antal, Báró Szentkeresztly Zsigmon, Hlatky Endre, Miskolczy Ferenc, dr. Hoványi Géze, Novotny S. Alfdnz, dr. Fráter Imre, dr. Hoványi Gyula, Miskolczy Barnabás, Varró Domokos, dr. Karácsonyi János. Stanislavszky Adolf, Báró Luzsénszky Lenke, Olasz Elemér, Pallay Lajos, Molnár Géza, Köszeghy József, Huzella Gyula, dr. Mihelyi Lajos, Frankó Endre, Diósy Lajos, Ternyei Antal, Breider Ármín, dr. Mártonffy Marcel, Gabrielly Cornél, Bundaia Mihály, Moskovits Miksa, Ifju Moskovits Mór, Kovács Kandid, Reményi Vilmos, Vámos Jakab, Póhl Jenő, dr. Somogyi Ödön, Wohl Ilona, Paczkó Aladárné, Kelepecz Jolán, Munk Mór, Darvas István, Ländler Ferenc, dr. Edelmann Menyhért, Székely Sándor, dr. Weinstock Árminné, Kemény Béla, dr. Szöllösy Ernő, dr. Fisch Aron, Moldvay Lajos, dr. Kabos Béla, dr. Békefi Gyula, dr. Bartha Andor, öz. Kornstein Lajosné, dr. Kovács Bertalan, dr. Kovács Zsigmond, Sehesta Ottokár, dr. Döry István, dr. Sarkady Lajos, Darvas Imre, öz. dr. Személyi Kálmánné, Szmazsenka Ernő, Kornstein Hermann, dr. Bleyer Endre, Somlyó Károly, dr. Löblé László, Lichtmann Józsefné, Grosz Zsigmond, öz. Sonnenfeld Józsefné, dr. Némethy Gyula, dr. Waldmann Béla, dr. Stern Ödön, öz. Harrachné, Szalay József, Vomácska József, dr

Matolay Károly, Szalay Stefánia, Beleznay Antal, Lakatos József, Léderer Manó, Mihelyi Pálné, dr. Thury Kálmán, dr. Schwarcz Illés, Waldmann Cornél, dr. Fleischer Béla, Polgár Gyuláné, Sonnenfeld Adolf, dr. Wallner Ödön, dr. Demetrovits Elek, Váradi Ignác, Schönfeld L. Schwartz Mór, Weisz Gézné, Tatar Balázs Perlesz József, Lengyel Miklós, dr. Révész Sándor, Schönberg Ármín, Lukács Gyula, Algai Áll. főnök, dr. Dukesz István, dr. Gyémánt Jenő, Lichtmann Mórné, Poyvár Özséb, Poyvár Irén, öz. Gyurkovits Cornélia, Bock Sándor, Szántó Lajos, dr. Nemes Aron, Leitner Margit, Rechné Bauer Zsófia, Kálmán Etel, Schwarz Miksáné, Poyvár Mariska, öz. Moskovits Pálné, Szilágyi Ernő, Mautner József, Lambrecht Mici, Bognár Sándor, Lambrecht Erna.

Üzlet átvétel.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült fegyvertartó közönséget, hogy a 30 év óta fennálló SCHULLER ÁRPAD-féle

puskaműves üzletet

átvettem és azt kellő szaktudással tovább vezetem. — Hivatkozva Pécssett 30 év óta létező és fennálló puskaműves üzletemre, amely kétszer lett aranyéremmel kitüntetve és pedig 1888. :: Pécssett, 1907. kiállításon Pécssett. :: Altalam készített vagy javított fegyverekért mindig kezességet vállalok. Régi fegyvereket használhatóvá átalakítok.

Tömeges pártfogást kérek

Ladányi József,

puskaműves,

Nagyvárad, Uri-utca, 21. szám.
November 1-től Rákóczi-ut Moskovits palota.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Sámson.
Péntek: Rigoletto.
Szombat: Hajduk Hadnagya.
Vasárnap: d. u. Sasok.
Vasárnap este: Muzsikus leány.
Hétfő: Luxemburg grófja.

Rigoletto. Holnap pénteken, Rigolettót, Verdi dallamos szép operáját játsszák harmadszor e szezonban a Szigligeti-színházban. Az énekes személyzet egyik legszebb sikere fűződik az opera-előadáshoz. Mihályi Ernő, Károlyi Leona, Asszonyi László valamennyien elsőrangú alakításukkal Verdi e szép operáját állandóan műsoron fogja tartani.

Hajduk hadnagya. Az idei szezon egyik legzajosabb operett sikerét, a Hajduk hadnagyanak szerencsés felelevenítése hozta. Ezt a szép zenéjű látványos darabot pompás bőkezűséggel állította ki az idén Erdélyi Miklós igazgató. A közönség érdeklődésének tesz eleget a színház vezetősége, mikor ezt a szép operettet ismét műsorra tűzte. Szombaton játsszák legközelebb ezt a kedves zenéjű operettet a Szigligeti-színházban.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

SPORT.

Hírek a nagyváradai sportegyletből.

Az új tisztikar működésével hatalmas fejlődésnek indult újabban a N. S. E. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy városunk sportkedve ifjúsága mind nagyobb és nagyobb számban kezd érdeklődni a sport iránt. A legutóbbi választmányi ülés Keszthelyi Zoltán elnöklété alatt, 29 új tagot vett fel az egyesület kötelékébe, akikkel a tagok száma 182-re emelkedett. Ugyanez a választmányi ülés állapította meg az egyes szakosztályok téli programját is.

A tornaszakosztály, melynek élére sikerült Szegedy Gézárt, az országos hírű ugró bajnokot megayerni, december 4-én délután rendezte első versenyét a következő programmal:

1. Csapatornázás gyűrűhintán.
2. Függeszkedés és helyből ugrás.
3. Súlydobás és helyből távolugrás.
4. Magasugrás.
5. Tornászati főverseny: nyújtón és korlátón.
6. Súlyemelés.

A verseny iránt már is élénk érdeklődés mutatkozik, eddig már 14-en neveztek, akik szorgalmasan tréniroznak Földváry Mihály tornatanár vezetése alatt a főgimnázium tornatermében minden héten: kedden, csütörtökön és szombaton 5—8 ig.

A vivőszakosztály október elsején szintén megkezdte működését a tüzoltó laktanya vivőtermében és minden héten hétfőn, szerdán és pénteken 4—8 ig tartja vivő óráit. János Gyula szakosztályvezető agilitása, Orbán Sándor főhadnagy vivőmester országosan ismert neve és Ganczmann segédvivőmester ügyessége teljes garancia arra nézve, hogy vivőink ez idén is megállják helyüket az országos versenyeken és dicsőséget fognak szerezni az egyesületnek; mint ahogy szereztek tavaly az aradi és szegedi versenyeken.

A korcsolyaszakosztály: Poynár Özséb dr. vezetésével már most készül a téli szezonra, hogy a hirtelen beköszönő tél ne találja készületlenül az egyesület s Nagyvárad korcsolyázó közönsége a lehetőség szerint minden kényelmet megtaláljon a Döry-szigeti sporttelepen. Már gondoskodott arról a szakosztály, hogy a tél folyamán katonazene szórakoztassa a közönséget és versenyek tegyék változatossá a szezont.

Bérletjegyek: nem tagoknak 10, tagoknak 6, tanulóknak 4, kísérijegy 2 korona.

Hasonló méltányos árakban vannak meg-

állapítva a napi jegyek. Bérletjegyeket már most lehet váltani Poynár Özséb szakosztály-vezetőnél (Rákóczi-ut 8). Legközelebb még visszatérünk a N. S. E. működésének ismertetésére.

TÁVIRATOK.

A török kölcsön

Konstantinápoly, okt. 26.

(Saját tud.) Dsavid bég tegnap meglátogatta a német nagykövetet, akivel sokáig tanácskozott a kölcsönről, délután pedig elment a portára, ahol a nagyvezérrel és a külügyminiszterrel 2 óra hosszáig tárgyalta a kölcsön ügyét a nagyvezérrel. Tegnap a bécsi Bankverein és Laenderbank igazgatói és a svájci bank-szindikátus képviselője is tárgyaltak. A porta egyelőre egy millió török fontot akar fölvenni 5 százalékra s azután tovább fog tárgyalni az osztrák, magyar és német bankcsoporttal.

Berlin okt. 26.

(Saját tud.) A török kölcsönnél százötven millió frank török kincsfári jegyek 6 százalék mellett való kiadásáról és átvételéről van szó, amely összeget Törökország bizonyos idő múlva névleges értékben fizetné vissza. Az Osztrák-Magyar bank ebben a kölcsönben az összes összegnek 10—20 százalékával fog résztvenni.

Az olaszországi vihar.

Róma, okt. 26.

Cetarából még mindig rossz hírek érkeznek. A halottak számát még nem tudják. A lakosság teljesen közömbös, mintha a szerencsétlenség nem is érintette volna. A katonák hősök módjára viselkednek. Egy káplár a hullámokba vetette magát, hogy egy gyermeket megmenten. Eltörte karját, de azért mégsem hagyta abba az azzal való küzdelést, ép kezével fogta meg a gyermeket és szerencsésen kimentette a hullámok közül.

Kirabolt ékszerüzlet.

Berlin, okt. 26.

(Saját tud.) Ma éjjel itt kifosztották Beke János ékszerészt. Az üzletet teljesen kifosztották, a pénzszerkeznit kocsira téve vitték el. A kár 300,000 márka. Az ékszerész mikor reggel a rablást észrevette, szivszélhűdés következtében meghalt.

Igazságszolgáltatás.

Férj, akit az udvarló lö le. Érdekes szerelmi drámát boncolt tegnap a nagyváradai esküdttörvényszék. Benye Sándor Aluj Gusztai, ez a hosszú nevű román legény ült a vádlottak padján és az volt ellene a vád, hogy Benye Sándor Aluj Tógyer nevű társára háromszor rálőtt, minek folytán az csak hosszú gyógykezelés után menekült meg az életnek. A baj az asszony miatt keletkezett. Benye S. A. Tógyert ugyanis elkergette magától felesége, egy csinos és gazdag román menyecske s kegyét a Benye

S. A. Gusztinak osztotta. Persze a Tógyer szíve erősen fájt ezért, de a Gusztai nem respektálta a férj jogát, hanem a Dumas-féle morál megfordítottjaként ő kerekedett felül és három revolverlövéllyel leterítette a férjet, aki csak nagynehezen gyógyult fel. Az ügyet tegnap foglalkozott az esküdttörvényszék, dr Csulyok Béla elnöklété alatt. A vádat dr Szolnok Jenő kir. ügyész képviselte. A védői tisztelet dr Fráter Pál ügyvéd látta el. Az esküdtek bünyösnek mondták ki a vádlottat és ennek alapján a bíróság 3 évi fegyházra ítélte. Védő semmiségi panaszt jelentett be. A férj különben most szintén a börtön lakója. Szintén a felesége miatt van benn, amennyiben egy csendőrt, akire féltékenykedett, egy bottal megvert. A szép román menyecskeért tehát két ember busul a börtönben.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

1043—1910. szám.

Magyarcsékei járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsékei járásához tartozó szombatsági körjegyzőségben nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői és az ugyanezen körjegyzőségben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot Hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t. c. 6. §-ában, illetve az 1900 évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1910 évi november hó 2-ik napjának d. u. 5 órájáig nyujtsák be; — a később érkező kérvényeket figyelmen kívül hagyom.

I. A körjegyzői állás javadalma:

1. Kézpénz fizetés 1600 korona.
2. Uti általány, melyből az összes körönkívül és körönbelüli utazás költségeit fedezni tartozik 1000 korona.
3. Szolgatartási általány 240 korona.
4. Iroda fűtés és világítási általány 88 korona.
5. Természetbeni lakás. — A magánmunkálatokért a várm. szab. r. megállapított díjakat szedheti.

II. A segédjegyzői állás javadalma:

1. Kézpénz fizetés 1000 korona.
 2. Lakbér 200 korona.
 3. Napidíj általány 100 korona.
- A választást f. évi november hó 4-én d. e. 10 órákor fogom megtartani a szombatsági körjegyzői irodában.

Magyarcséke, 1910. október 24.

Dr Halász Elemér,
főszolgabíró.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-uteza.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy **Nagyváradon, a Zöldfa-passage-ban** levő

szücs-üzletemben

minden szakmába vágó munkák személyes felügyeletem alatt készülnek. Gallérok, muffok, szörme-kabátok ujonnan. Javitást és átalakítást olcsón és pontosan eszközölök.

Szíves megbízást tisztelettel kér

DÓZSA JÁNOS,
szücsmester.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü cukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **Réthy** félet kérjünk, mivel haszontalan utánczata van.
Egy doboz **60 fillér.**

! Csak Réthy-félet fogadjunk el. !

SIRKÖVEK

legolcsóbb árban és legszébb kivitelben Nagyváradon, Rákóczi-ut 20.

Lévai Márton-féler.-t.

:: telepén kaphatók. ::

74C9-910. tk.

Árverési hirdetménykivonat.

A székelyhidi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Alföldi takarékpénztár és társai végrehajthatóknak Balog Imre végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszékhez tartozó székelyhidi kir. járásbíróóság teüületén levő Hegyközszentmiklós község határában tekvő és:

1. a hegyközszentmiklói 136. sz. betétben A I. 3-5, 8-9 sor, 525., 646., 802. hrsz. a. felvett legelő és erdőjárandóságára s az I-III. fordulókban levő szántókra;

2. a hegyközszentmiklói 397. sz. betétben A I. 1-2. sor. 257-258. hrsz. a. felvett s a e telekben levő szántóra és udvaros házra a végrehajtási árverést elrendelte és annak fogantatására határidőül 1910. évi november hó 15 nzipjának d. e. 10 óráját Hegyközszentmiklós községhezához kitzüzte.

Kikiáltási ár az 1 pont esetében 960 kor. a 2 pont esetében 820 korona s az árverésre kített ingatlanok ezen ár kétharmad részén alul el nem fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál és Hegyközszentmiklós község előjáróságánál tekinthetők meg.

Székelyhid, 1910. augusztus hó 31.

HALÁSZ, s. k. jbiró.

A kiadvány hitelül:

HETÉY, kir. tkvvezető.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító mőhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Petrozsényi, salgótarjáni, karwini és poroszszen, kovácsszen, gázgyári-lupényi és karwini bányacox, ipari-és háztartási célokra

Salamon Jakab és Trs. cégnél.

Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

:: Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73. 98. ::

„VITOL“

Kiváló szer köszvény, csusz, hasogatás, rheuma-szaggatás ellen.

Este a fájdalmas testrészt be- dörzsölendő.

Kapható:

az „Arany Kereszt“
gyógyszertárban

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

216

Hatóságilag engedélyezett nagy kiárusítás

== eddig még nem létezett mesés olcsó árban ==

ROSENZWEIG RÓZA

== mider-gyárában RÁKÓCZI-UT 3. szám. ==

Óriási nagy raktár valódi párisi és brüsseli fűzőkben, ugyszintén saját készítményül has és csipő reform-miderekben, egyenes tartók, haskötők, Késmárkházi nadrág stb

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Most szüret után, édes must, karcos bor a legjavából kapható. Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

A kávéház egész éjjel nyitva.

A
„TISZÁNTUL“-ra
előfizethetni
mindennap.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa *darabja 3.60 kor.* 100 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű *izzólámpa különlegességek*, fényképes-izzólámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** — megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk **villamos motorokat**

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Őszi idény

beköszöntése alkalmával felhívjuk a t. vásárló közönség figyelmét

helyi gyártmányainkra,

melyek csak fiók üzletünkben jutnak eladásra **szabott egységárak** mellett.

Moskovits Farkas és Társa
cipőgyár R.-T. Nagyvárad.

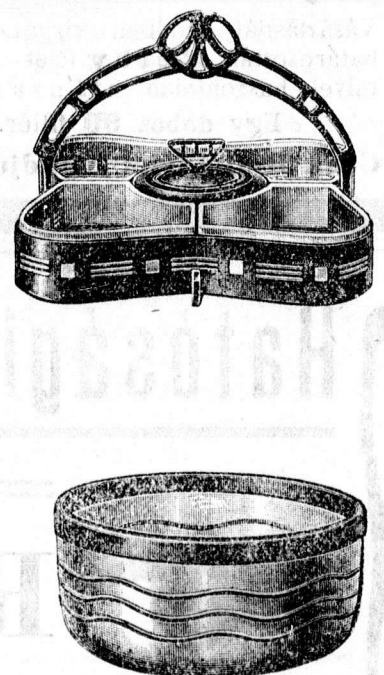
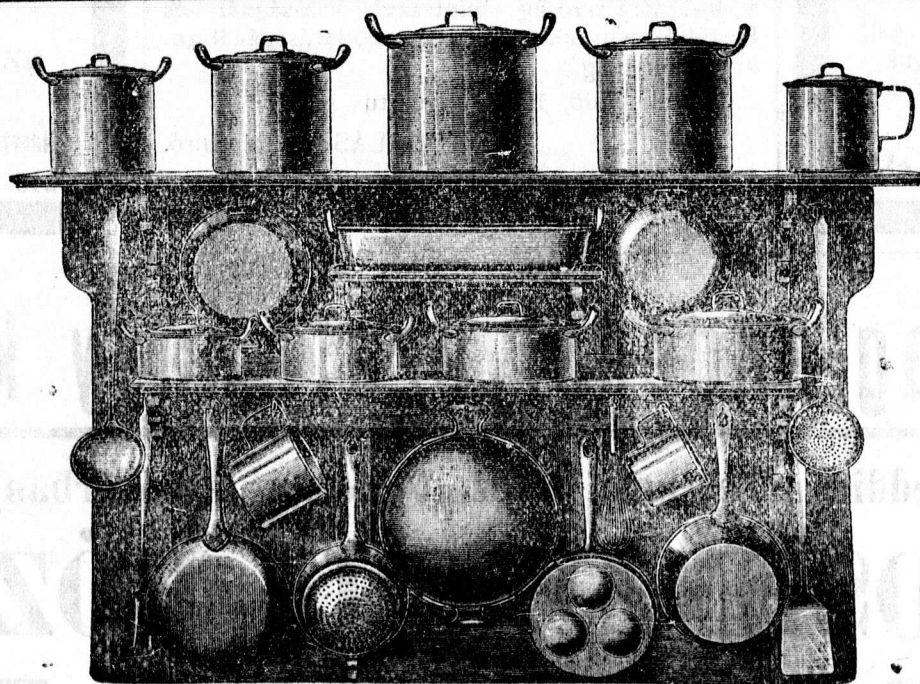
Központi fiók üzlet:

Kossuth-utca gyár épület.

II. fiók üzlet:

Rákóczi-ut Bazár épület.

Vidéki megrendelések pontos és gyors ellátást nyernek.

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon helyben és vidéken 390.